

Motion till riksdagen

1986/87:K203

Lars Werner m. fl. (vpk)

Slopande av 4-procentsspärren vid val till riksdagen

I direktiven till folkstyrelsekommittén ingick att spärrsystemet vid riksdagsval skulle prövas. I tilläggsdirektiv till kommittén begärdes en utvärdering av spärren mot bakgrund av den uppgörelse som inför 1985 års val träffades mellan centerpartiet och kds.

Folkstyrelsekommittén har slutfört sitt arbete utan att komma fram till något förslag om förändring av gällande spärrsystem. Kommittén är uppenbart kritisk till att ett parti utan att ha uppnått 4 % av väljarna blivit företrätt i riksdagen som följd av en överenskommelse med ett annat parti, men drar däremot inte den logiska slutsatsen att spärren överlevt sig själv.

Det är orimligt att försvara spärren och samtidigt medverka till att den kringgås så som skedde i 1985 års val. Det inträffade understryker vänsterpartiet kommunisternas vid flera tillfällen framförda krav om slopande av 4-procentsspärren vid val till riksdagen.

Huvudskälet är att spärren är odemokratisk och strider mot varje rösts lika värde. Som det nu är kan ett mycket betydande antal väljare bli helt utan riksdagsrepresentation. Mot bakgrund av att drygt 5,5 miljoner röster avgavs i det senaste riksdagsvalet kan spärren leda till att ett parti som samlar omkring 220 000 röster blir utan riksdagsrepresentation om det hamnar omedelbart under 4 %. Skulle därtill flera partier nå nära men ej komma över procentspärren kan antalet orepresenterade väljare bli mycket högt. Detta är en otillfredsställande ordning.

Spärrsystemet har därtill den effekten att några få röster kan avgöra om ett parti får 14 mandat eller blir helt orepresenterat, beroende på vilken sida om spärren det hamnar.

Därest man inte är beredd att helt slopa spärren är det dock möjligt att mildra denna tröskeeffekt genom en trappstegsformad spärr, som exempelvis verkar i intervallet mellan 4 och 2 %. Material som belyser detta har utarbetats för folkstyrelsekommittén.

Då emellertid folkstyrelsekommitténs majoritet avstått såväl från att föreslå slopandet av 4-procentsspärren som från att föreslå några förändringar i syfte att minska tröskeeffekterna återkommer vi med motion i frågan.

Hemställan

Mot. 1986/87

K203

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen hos regeringen begär förslag om slopande av 4-procentsspärren vid val till riksdagen.

Stockholm den 15 januari 1987

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)